

Programma LAB | update

DATUM:	9 augustus 2021
PROJECTNAAM:	Programma LAB
AUTEUR:	Brigitte Musters

Medio 2019 is het programma LAB van start gegaan. In navolging van de statusupdates van februari en december 2020 informeren wij u via deze notitie over de stand van zaken en wat er zoal op de planning staat. Het programma LAB is een stroomversnelling gekomen. Sinds december 2020 zijn vele stappen gezet. Op 9 september 2021 in een onlinebijeenkomst informeren we de directbetrokkenen en gaan we met hen in gesprek over de vervolgstappen voor de resterende duur van het programma. Heeft u geen uitnodiging ontvangen, maar bent u wel geïnteresseerd, of heeft u vragen of ideeën, dan hoor ik dat vanzelfsprekend graag!

Brigitte Musters
 Programmamanager LAB
b.musters@sportengemeenten.nl
 06-53129350

INHOUD

INHOUD	2
SAMENVATTING	3
STAND VAN ZAKEN	3
Algemeen	3
Werkgroep implementatie & organisatie	5
Vorbereiding.....	5
Vervolgopdracht: ontwikkelen samenwerkingsverbanden, digitale platforms en inventariseren fijnmazige infrastructuur.....	5
Online werksessie 9 september2021	7
Gepland	7
Behoeftetepeiling	8
Werkgroep aanbod	8
Vorbereiding.....	8
Stand van zaken.....	9
Geplande stappen	9
Werkgroep profielen & arbeidsvoorwaarden	10
AANLEIDING, DOEL EN OPZET VAN HET PROGRAMMA	11
Aanleiding & inhoudelijk doel van het programma.....	11
Programmadoel.....	11
Opzet van het programma.....	12

SAMENVATTING

Aan het eind van de notitie gaan we volledigheidshalve nogmaals in op aanleiding, doel en opzet van het programma. In de hoofdstukken na deze samenvatting doen we uitgebreider verslag van de vorderingen binnen de diverse werkgroepen/onderdelen.

De basis voor de regionale infrastructuur is gelegd. Er zijn 5 hoofdregio's bepaald waarin stakeholders met elkaar (gaan) samenwerken om bijscholing op basis van gepeilde behoefte (periodiek) te ontsluiten. Vanuit deze hoofdregio's wordt gedurende de resterende looptijd van het programma gewerkt aan een fijnmazige infrastructuur en het ontwikkelen van samenwerkingsverbanden. Deze infrastructuur vormt in het kader van borging het fundament voor alle LAB-gerelateerde activiteiten; straks zijn er immers geen werkgroepen meer en zullen behoeftepeilingen, aanbodontsluiting en aanzetten tot ontwikkeling van aanbod ook via de regionale academies gaan lopen. Meer details zijn terug te lezen in het hoofdstuk Werkgroep Implementatie & organisatie.

Met de regionale coördinatoren in deze werkgroep werken we samen met het Mulier Instituut aan periodieke vervolgpeilingen (vanaf najaar 2021) voor zowel buurtsportcoaches, werkgevers als gemeenten, in navolging op de peilingen van 2019. Het Mulier Instituut gaat daarnaast verschillende professionals van deze regionale academies opleiden om ook zelf goede vragenlijsten op te stellen zodat we behoeften van de doelgroep op verantwoorde en professionele wijze in beeld krijgen. Zie ook hoofdstuk Behoeftepeiling.

Ook de werkgroep aanbod is van start gegaan en focust zich enerzijds op een manier om bestaand aanbod te toetsen. Hiervoor is een begrippenkader in ontwikkeling alsmede een

beslisboom/toetsingskader dat de regionale academies kan helpen een keuze te maken in welk aanbod te ontsluiten. Aan de hand van pilots wordt vanuit deze werkgroep anderzijds gewerkt aan een blauwdruk voor nieuw te ontwikkelen aanbod. Tenslotte brengen we ook financieringsmogelijkheden in kaart, zowel op het niveau van de professional als op het niveau van de regionale academies. Meer informatie in het hoofdstuk Werkgroep Aanbod.

De eerste concrete resultaten (bovenstaande is in ontwikkeling) hebben we geboekt met de lancering van het carrièrepad in februari van dit jaar; een raamwerk met vier functiebeschrijvingen die de dialoog over de inzetbaarheid en de persoonlijke ontwikkeling van de buurtsportcoach ondersteunen en een vertrekpunt voor te volgen bijscholing vormen. Zie ook Werkgroep profielen en arbeidsvoorwaarden.

Tenslotte vinden er nog diverse generieke programma-ontwikkelingen plaats waarover we bij de stand van zaken onder het kopje Algemeen ook verslag doen.

STAND VAN ZAKEN

Algemeen

Medio 2019 is het programma gestart, de laatste statusupdate was in december 2020. Sindsdien zijn de volgende algemene activiteiten, los van de inhoudelijke werkgroepen, ontplooid:

- Er is in het kader van het carrièrepad een database werkgevers samengesteld die bij VSG in beheer is.

- We verkennen of en op welke wijze de ontwikkelingen rondom SPN (Sports Professional Netwerk) en LAB hand in hand kunnen gaan. Zoals we ook aangesloten zijn bij de ontwikkelingen rondom de CKC (ClubKaderCoach) alsmede HCA (Human Capital Agenda).
- In de projectgroep is Marloes Aalbers (Kenniscentrum Sport & Bewegen) vervangen door haar collega Lilian van den Berg.
- We organiseren op 9 september 2021 een online werksessie met stakeholders zoals we die eigenlijk beoogd hadden voor 1 oktober 2020. Daarover later meer.
- We onderzoeken of en hoe monitoring van het programma LAB in zijn geheel mogelijk is.
- Er is vanuit LAB een conceptkalender opgesteld met alle bijeenkomsten/initiatieven rondom de Brede Regeling Combinatiefuncties.

De vele ontwikkelingen en activiteiten per werkgroep worden in de volgende hoofdstukken weergegeven.

Werkgroep implementatie & organisatie

Bij implementatie/organisatie gaat het primair om de regionale infrastructuur en secundair om het ontsluiten van relevant aanbod. Dat laatste bevindt zich op het snijvlak van de werkgroep aanbod en de werkgroep implementatie en organisatie.

Deze werkgroep is samengesteld met vertegenwoordigers van WIJ Buurtsportcoaches, Sportkracht 12 (1 vertegenwoordiger per hoofdregio) en Sportkunde.

Voorbereiding

In 2020 zijn door de PSO's startfoto's gemaakt (zie statusupdate december 2020)

Op basis van deze startfoto's kon geconcludeerd worden dat er veel enthousiasme bestaat voor het aanbieden van bijscholingsaanbod maar dat het op de meeste plekken in het land nog niet tot hele concrete activiteiten heeft geleid (uitzonderingen: Buurtsportcoach Academy Noord, Buurtsportcoach Academy Overijssel en SSNB-Academy + initiatieven van werkgevers voor de eigen medewerkers).

Vervolgopdracht: ontwikkelen samenwerkingsverbanden, digitale platforms en inventariseren fijnmazige infrastructuur

Op basis van de voorbereidingen in 2020 zijn 5 hoofdregio's bepaald:

- Noord: Groningen, Friesland, Drenthe
- Oost: Overijssel, Gelderland, Flevoland
- Zuid: Zeeland, Noord-Brabant, Limburg
- Noordwest: Noord-Holland en Utrecht
- Zuidwest: Zuid-Holland

Aanvullend:

- Het betreft hier hoofdregio's met daarbinnen samenwerkingsverbanden die samen de hoofdinfrastructuur vormen. Het betreft een operationele, organisatorische indeling c.q. samenstelling die niets zegt over wie uiteindelijk met wie kan samenwerken of waar een buurtsportcoach zijn of haar bijscholing afneemt.
- De vorm is voor iedere regio anders, afhankelijk van bestaande initiatieven of samenwerkingsverbanden.

Op basis van de ervaringen in Overijssel, Noord en Zuid is vanuit LAB een handreiking opgesteld om de (nog op te zetten of door te ontwikkelen) samenwerkingsverbanden te ondersteunen. Deze is inmiddels al voorzien van een update en zal bij nieuwe inzichten en learnings steeds geactualiseerd worden.

Per regio is een vervolgopdracht uitgezet met een beoogde deadline van 31 maart 2021. Uiteindelijke realisatie 31 mei 2021

1. Ontwikkel een digitaal platform waarop je aanbod gaat presenteren.
2. Ga gesprekken aan met de onderwijsinstellingen of ze als "hub" willen fungeren en zo ja, met welk aanbod en/of onder welke voorwaarden.
3. Ga gesprekken aan met werkgevers van buurtsportcoaches of zij bereid zijn als "hub" te functioneren en dus bijscholingsaanbod ook willen ontsluiten voor buurtsportcoaches van andere werkgevers (en zo ja, met welk aanbod en onder welke voorwaarden).

Stand van zaken & conclusies

Met veel enthousiasme zijn de coördinatoren aan te slag gegaan. Er zijn verschillende resultaten geboekt:

1. De digitale platformen zijn deels opgeleverd en deels in afrondende fase. Nadere uitlegt volgt verderop.
 2. Alle regio's hebben gesprekken gevoerd met onderwijsinstellingen en gevraagd of ze als "hub" willen fungeren. Afspraken over onder welke voorwaarden ze willen aansluiten worden nog gemaakt.
 3. Alle regio's hebben gesprekken gevoerd met werkgevers van buurtsportcoaches en gevraagd of ze als "hub" willen fungeren. Afspraken over onder welke voorwaarden ze willen aansluiten worden nog gemaakt.
- We zijn bezig met een koppeling tussen www.sportindebuurt.nl en de digitale platformen van de regionale academies. Zodat de buurtsportcoach één vindplek heeft en direct doorverwezen wordt naar een regionale academie en/of waar bepaald aanbod te vinden is (verwijsfunctie).
 - Er is een communicatie update vanuit LAB t.b.v. werkgevers en onderwijsinstellingen in de regio's opgesteld. Deze is door de regio's verspreid.

Geleerde lessen en uitdagingen:

- Er zijn verschillen tussen de diverse regio's waardoor duidelijk is geworden dat opdracht voor de startende regio's eigenlijk een andere had moeten zijn dan voor regio's die al wat verder waren; aan inhoud werken, kan pas als er in voldoende mate contacten gelegd zijn c.q. samenwerking is opgestart.
- Het ontwikkelen van de samenwerkingsverbanden én de coördinatie per hoofdregio kost meer tijd dan op voorhand verwacht; LAB vereist meer afstemming onderling, meer

afstemming tussen de regio's, meer afstemming met het programma (algemeen en de andere werkgroepen).

- De bouw van de platformen heeft door bovenstaande redenen in bijna alle regio's vertraging opgelopen. Uiteindelijk zijn/worden ze nu wel in augustus opgeleverd maar zijn ze nog niet allemaal gevuld.
- De gesprekken met het onderwijs en de (overige) werkgevers leiden weer tot nieuwe uitdagingen:
 - o Hoe gaan we om met aanbod, wat plaatsen we wel en wat niet?
 - o Welke servicemodellen horen daarbij? Wat doe je gratis en waar mag je iets voor rekenen?
 - o Hoe richten we nu die samenwerkingsverbanden in (lusten en lasten)?
 - Wie beslist wat? Zie ook aanbod, wat plaatsen we wel/niet
 - Wat als er heel veel partijen een rol willen hebben?
 - o Hoe zorgen we dat we in de pas lopen met de ontwikkelingen binnen de werkgroep aanbod (zoals een begrippenkader, toetsingscriteria)?
 - o Hoe brengen we alles dat de buurtsportcoach raakt op een verantwoorde manier naar de doelgroep waarbij er ook afstemming is met autonome initiatieven en activiteiten vanuit de landelijke partijen en WIJ Buurtsportcoaches).
 - o Wat doen we met de vraag naar kennisuitwisseling/intervisie? Als onderdeel van de scholing natuurlijk vanzelfsprekend, maar de werkgevers en de buurtsportcoaches zelf vragen er nu ook om.

Online werksessie 9 september 2021

Allemaal terechte punten die nu naar boven komen. We zijn immers aan het ontwerpen, ontwikkelen en inrichten tegelijk. Vraagstukken waarvoor we met het oog op borging vanaf 2023 een antwoord op moeten formuleren. Dus om de resterende looptijd van het programma zo goed mogelijk te benutten en te bepalen waar we vanuit LAB op inzetten hebben we besloten tot een werksessie met de directbetrokkenen waarin we genoemde uitdagingen willen beetpakken om tot oplossingsrichtingen te komen. Deze oplossingsrichtingen zullen we daarna met “de driehoek” verder uitwerken. Het gaat hierbij om de professionals zelf maar ook hun werkgevers en de gemeentelijke contactpersonen.

Gepland

- De regio's krijgen ondersteuning om de platformen door te ontwikkelen, te werken aan de fijnmazige infrastructuur en communicatie richting het regionale netwerk in te richten.
- Vanuit LAB volgt een handreiking 3.0 regionale samenwerkingsverbanden inclusief organisatie- (kosten/baten en besluitvorming) en servicemodellen (op basis van opbrengst 9 september)
- De “light” lancering van de infrastructuur op de site van sportindebuurt.nl (met koppeling naar de regionale academies) is gepland voor 9 september.

Behoeftepeiling

In 2019 hebben we vanuit het programma twee uitgebreide peilingen uitgezet; direct na de zomer bij de buurtsportcoaches en in kwartaal 4 bij de werkgevers en gemeenten. [De resultaten hiervan zijn geanalyseerd, gepresenteerd en in 4 webinars verrijkt](#). Deze output vormt het vertrekpunt voor de ontsluiting en ontwikkeling van aanbod enerzijds en voor de vervolgpeilingen anderzijds.

Vervolgpeilingen zullen gedaan worden door de regionale samenwerkingsverbanden c.q. academies en worden vanuit landelijk en integraal perspectief ondersteund door het Mulier Instituut om kwaliteit en eenduidigheid te borgen. In september 2021 zullen de eerste, meer concrete en dus minder hoog over, vervolgpeilingen plaatsvinden. Daarnaast:

- Worden de regionale samenwerkingsverbanden/academies opgeleid om zelf kwalitatieve peilingen te ontwikkelen
- Wordt gezorgd voor een goede verbinding tussen peilingen, panels en de BRC-monitor om enerzijds het planbaar c.q. behapbaar te houden en anderzijds te voorkomen dat dingen dubbel gebeuren ofwel vergeten worden.

De peilingen zijn gericht op zowel de buurtsportcoach, maar ook de werkgever en de gemeente (de driehoek zoals ook in 2019 bevestigd is). Zie ook de [websheet](#) met de meest recente inzichten.

In dit kader verwijzen we met veel plezier nog naar 3 artikelen die onlangs in het Tijdschrift voor Gezondheidswetenschappen:

1. [De buurtsportcoach: sport, bewegen en gezondheid verbonden](#)
2. [De buurtsportcoach, van uitvoerder tot verbinder pur sang](#)
3. [De buurtsportcoach: zinvolle partner van een integrale aanpak van gezondheidsbevordering.](#)

Werkgroep aanbod

De werkgroep aanbod bestaat uit Sportkunde (trekker), aangevuld met WIJ Buurtsportcoaches, KCSB, Sportkracht 12, MBO en evt. leden van de klankbordgroep.

Voorbereiding

Het idee was dat na de zomer in 2020 de werkgroep aanbod met het ontsluiten van relevant bestaand aanbod en kaders voor ontwikkeling van nieuw gevraagd aanbod aan de slag zou gaan. E.e.a. gebaseerd op de [resultaten van de behoeftepeiling](#) (zowel inhoudelijk als qua vorm). Door de gevolgen van de coronamaatregelen en in het bijzonder de druk die dit op het onderwijs heeft gelegd is dit uiteindelijk vertraagd tot januari 2021. Robert den Dunnen, verbonden aan Hanze Hogeschool, is met de materie aan de slag te gaan. Zijn opdracht is als volgt:

- Samenstellen van de werkgroep
- Vaststellen welk bestaand aanbod van/via welke partijen ontsloten dient te worden dan wel eenvoudig geschikt gemaakt kan worden
- Kaders en prioriteiten bepalen voor ontwikkeling nieuw aanbod en daarbij vaststellen wat waar ontwikkeld gaat worden, tegen welke voorwaarden.
- Algemeen/overige aandachtspunten
 - o Aandacht voor niveaus van leren & ontwikkelen
 - o Nascholing en bijscholing plaatsen in relatie tot het gevolgde onderwijs (curriculum) enerzijds en functies en ervaring anderzijds = carrièrepad.
 - o Bepalen kwaliteits- en toetsingskaders
 - o Visievorming op hoe omgaan met landelijk versus regionaal aanbod, ruimte voor inbreng opdrachtgever?

- Hoe definitief toetsen aansluiting behoeften? Inzetten van achterban buurtsportcoaches, klankbordgroep
- Bepalen of we tevredenheid m.b.t. gevolgde aanbod willen meten/monitoren/evalueren? Wel of niet sturen op impact/outcome?
- Borging. Wie is eigenaar, voelt zich verantwoordelijk voor de samengestelde databases met geschikt aanbod?
- Erkenning/certificering-EVC/registratie/accreditatie, waarom wel waarom niet?

Stand van zaken

- Samenstelling werkgroep in mei 2021 definitief met 2 leden die het mbo vertegenwoordigen.
- Opgeleverd zijn:
 - Concept beslisboom/toetsingskader: wanneer is iets geschikt aanbod? (Dit wordt een geautomatiseerde functie op de website van www.sportindebuurt.nl en de digitale regionale platformen)
 - Concept begrippenkader (onderscheid cursus, training, workshop etc.)
 - Pilots voor ontwikkeling aanbod die een raamwerk voor toekomstig te ontwikkelen aanbod moeten opleveren in termen van kosten, doorlooptijd, etc.:

- a. Onderwijs gerelateerd: leerlijn BIOR
- b. Scholing uit de driehoek (buurtsportcoach, gemeente, werkgever: “hoe werkt die gemeente nou?”
- c. Sportspecifiek: CKC voor bestaande buurtsportcoaches i.s.m. NOC*NSF en KNVB
- d. Uit het aansluitend werkveld: senioren sport en/o inclusief
- e. Nog open (i.o.m. o.a. WIJ): intervisie/kennisdeling

- Kansen STAP-budget zin in kaart gebracht

Geplande stappen

- I.o.m. NOC*NSF/ASK/Sportopleidingen.nl kijken naar kwaliteitsbepaling/-borging.
- Pilots verder uitwerken en uitvoeren.
- Definitief maken van de concepten en de handreikingen voortvloeiend uit pilots.
- Werkwijze voor de regionale academies maken
- Kansen STAP verder uitwerken.
- Visievorming op de diverse aandachtspunten.

Werkgroep profielen & arbeidsvoorwaarden

Medio februari 2021 is het [carrièrepad voor de buurtsportcoach gelanceerd](#). Onder supervisie van de WOS is een raamwerk met 4 functiebeschrijvingen ontwikkeld. Deze zijn voorzien van animatie, leeswijzer, stappenplan en Q&A-sessies geïntroduceerd bij de werkgevers van buurtsportcoaches. Tijdens de ambtelijke en bestuurlijke overleggen van de VSG voor de zomer en in het najaar worden ook gemeenten hierin meegenomen. Enerzijds zijn zij soms ook de werkgever, anderzijds vragen we ze de dialoog aan te gaan met de organisatie(s) waar buurtsportcoaches te werk gesteld zijn; welke profielen zijn nodig om de gewenste doelstellingen te bereiken en zijn partijen samen bereid om daarop in te zetten.

Het carrièrepad betreft een advies; de werkgever is niet verplicht het te hanteren. We benadrukken dat in het belang van de buurtsportcoach en het gelijke speelveld dat implementatie wel dringend gewenst is. Tegelijkertijd onderzoeken we voor 2023 een eventuele verplichtstelling via cao en/of de BRC-regeling. In de tussentijd:

- Is de benchmark van de cao-sport met die van gemeenten, primair onderwijs en sociaal werk via een factsheet gepresenteerd
- Gaan we in gesprek met de werkgeversorganisaties van deze cao's om ze mee te nemen in hetgeen we vanuit cao-Sport gedaan hebben en ze te polsen of zij bereid zijn de functie van de buurtsportcoach in hun eigen raamwerken op te nemen en of de referentiefunctie (= verplichtstelling door een traject met de vakbonden te doorlopen) (t.z.t.) tot de mogelijkheden behoort.

- Zijn specialisten gevraagd om:
 - o Met een standaard werkwijze c.q. prijs te komen om werkgevers te helpen bij de technische toewijzing van (eigen) profielen aan het raamwerk
 - o Een voorstel te maken voor een training voor leidinggevendenden, teamleiders/coördinatoren en HRM-functionarissen hoe het carrièrepad concreet te hanteren in de HRM-cyclus

We verwachten in Q4 2021 daarover nadere berichtgeving.

Daarnaast

- Is de werkgroep Aanbod gevraagd de bijscholing waar mogelijk te koppelen aan het raamwerk
- Vormt het raamwerk ook voor het onderwijs input voor het curriculum
- Wordt er nog gewerkt aan een artikel (naast dat in het VSG-magazine) waarin de totstandkoming van het carrièrepad vanuit alle perspectieven belicht wordt (werkgevers, werknemers, onderwijs, branchevereniging)

AANLEIDING, DOEL EN OPZET VAN HET PROGRAMMA

Aanleiding & inhoudelijk doel van het programma

De buurtsportcoach is niet meer weg te denken uit de samenleving. Voor gemeenten vormen deze professionals een belangrijke pijler om lokale ambities te realiseren. Ambities waarbij sport & bewegen het doel is (fittede, gezonde en vitale burgers) maar ook waarbij sport & bewegen ingezet wordt als middel (meedoen, sociale cohesie, zelfredzaamheid, minder eenzaamheid etc.). De buurtsportcoach vervult hierbij een centrale rol, soms uitvoerend (bijvoorbeeld beweegvaardigheid op scholen, beweegactiviteiten in de wijk), dan weer ondersteunend (het helpen en adviseren van bijvoorbeeld beweegaanbieders) en initiërend, verbindend waarbij beleid overstijgende samenwerking centraal staat. Het vak van de buurtsportcoach heeft zich dan ook in sneltreinvaart ontwikkeld en dat zal het ook nog wel even blijven doen. Dit vraagt veel van de huidige professionals. *Continu bij- en nascholing is daarom essentieel om een bijdrage te kunnen blijven leveren aan de beoogde lokale (regionale) doelstellingen. Buurtsportcoaches kunnen zich persoonlijk ontwikkelen, behouden zo aansluiting op de arbeidsmarkt en hebben daarmee carrièreperspectief voor zichzelf.*

Programmadoel

“In de periode 2019-2022 te komen tot een landelijk dekkend netwerk, waarin stakeholders met elkaar samenwerken en samen een regiegroep vormen. Kern van deze landelijke bundeling is het faciliteren van de (regionale) samenwerking tussen de hbo-instellingen met Sportkunde, ALO-Nederland, het mbo (ROC/CIOS) Wij Buurtsportcoaches en Sportkracht 12/Provinciale Sportorganisaties (PSO's).”

LAB is dus geen nieuwe entiteit maar maakt gebruik van de bestaande infrastructuur en zal deze waar nodig helpen door te ontwikkelen (versterken en uitbouwen) om te komen tot een landelijk dekkend netwerk.

Opzet van het programma

Om te komen tot een landelijk dekkend netwerk dat voorziet in relevante bij- en nascholing, is het van belang dat er aanbod ontwikkeld en ontsloten wordt dat aansluit bij de behoefte van de doelgroep. Wanneer we het hebben over de doelgroep dan gaat het natuurlijk in eerste aanvang over de beweegprofessionals, de buurtsportcoaches zelf. Maar ook de visie van gemeenten (lokale ambities) en werkgevers (medewerker- en gemeentelijke belangen) is daarbij relevant.

Het hoofdprogramma bestaat daarom uit de volgende deelprojecten c.q. werkgroepen:

- Behoeftetepeiling; periodiek uitvragen van de behoeften onder doelgroepen
- Aanbodontwikkeling; ontwikkelen van relevant aanbod, gebaseerd op de behoeften
- Organisatie en implementatie; ontsluiten van het aanbod, versterken van bestaande academies, faciliteren van nieuwe academies.

Parallel hieraan zijn er nog twee deelprojecten:

- De ontwikkeling van functieprofielen
- Inventarisatie van de verschillende contractvormen en arbeidsvoorwaarden

Wanneer we bij- en nascholing vooral in het licht van persoonlijke ontwikkeling en loopbaanperspectief van de buurtsportcoach zien, dan moet ook de relatie naar profielen en loopbaanbaden inzichtelijk gemaakt worden. En in het belang van de continuïteit helder zijn wat dit betekent aan arbeidsvoorwaarden.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

